
Na Afriku zapomeň

Vladana Gomes Adolfo

„Na Afriku zapomeň!“

Tak tohle vykřikla má máma v okamžiku, kdy jsem z pusy vypustila větu: „Chci žít v Africe a za muže chci černocho.“

No, byla to tehdy docela síla, pomýšlet na něco tak šíleného. Do tehdejšího režimu to vůbec nezapadalo a do plánů mé mámy, které už v té době o mé budoucnosti měla spředené, to v žádném případě nepatřilo. Bylo mi asi čtrnáct a byla jsem puberťačka vyrůstající v totalitním režimu s černým snem o Africe a černém manželovi.

Zcela nemyslitelná myšlenka, tak jsem tedy poslechla a dále ji již nevylovovala. Vlastně jsem asi přestala vyslovovat vše – abych se vyhnula poznámkám typu „to je hloupost, to je jen pohádka, jsi pitomá“ nebo „úplně ses zbláznila“. Občas i „jsi úplně blbá a raději se jdi učit“. Nemyslím si, že to jinde bylo jiné a že tahle slova jsem slyšela jen já. No nic... v tomhle věku můžete bezvysledně vzdorovat, nebo to vzdát a přestat snít.

Tak se také stalo, přestala jsem snít o své Africe, uvěřila jsem tomu, že to, po čem toužím, je bláznivé a nereálné. V té době jsem úspěšně složila přijímací zkoušky na střední školu a dělala to, co ostatní puberťačky v mém věku. Nic zvláštního, prostě jsem žila normální běžný život. Na své černé sny jsem nemyslela.

Po dvou letech se však mé touhy znovu vynořily. V okamžiku, kdy mě jedna z mých kamarádek ze základní školy, která v té době studovala na gymnáziu, seznámila se studentem Vysoké školy báňské odněkud z Angoly. Ta se ale má, proběhlo mi hlavou, to je teda nespravedlivé. Já o tom sním, a ona nemusí. Dneska se tomu jenom směju. Pro ni to byl kamarád jako každý jiný. Jí imponovalo, že je vysokoškolák, a mně se líbilo, že je z Afriky. Poprvé jsem se osobně setkala s Afričanem a měla jsem možnost být jeho kamarádka.

A život šel dál, bez Afriky a černochů. První rande, rozchody, vztahy a maturita. Tím skončilo mé období dětství a puberty. Hned po maturitě jsem se vdala, jak se sluší a patří, za bílého muže. Krásný spořádaný život, svatba, děti a jen samá pozitiva. Ne že bych byla nešťastná nebo se měla špatně, ale spokojená jsem v manželství po čase rozhodně nebyla. Jenže... mám dvě děti, celá rodina mě odsoudí, všichni budou nešťastní a rozvod moje máma nemá ve svém itineráři mého života. Raději nebudu nic měnit, nebudu na to myslet.

Chodila jsem do práce, pracovala jsem v novinách a starala se o domácnost a děti. Krásná idylická rodinka. Ale... Když někde něco nefunguje, začnete se nudit a přemýšlet a začnou se vám vracet sny a čím dál častěji myslíte na to, jestli opravdu to, co děláte, máte a jak žijete, je to, co vlastně chcete. Jestli jste to opravdu ještě vy, nebo už někdo úplně jiný. A jestli ten, vedle kterého žijete, je ten, s kým chcete zestárnout.

Nespokojenost v životě, únava ze stále stejně nudné a náročné práce, odchod dcery na internát a vlastně skoro dozrání obou mých dcer mi umožnilo vrátit se ke svým snům a přemýšlet, zda jsou reálné nebo nereálné. Dcery byly mnohem samostatnější a nepotřebovaly už mou péči tak jako dříve. Spíš mne nabádaly k tomu, abych jim dala větší důvěru a prostor.

Netrvalo dlouho a přišel pád společnosti, pro kterou jsem pracovala. Díky odstupnému se mi začaly otevírat možnosti. Týdny jsem přemýšlela, jak s částkou, kterou brzy dostanu, naložím. Odjedu do Afriky, nebo si otevřu africkou kavárnu? To byly jediné dvě myšlenky, které se mi každou minutou honily hlavou.

Kvůli dcerám jsem se rozhodla pro africkou kavárnu. Dcery byly sice samostatné, ale nechat je tady a odjet někam za hory za doly bych nedokázala, ač moje touha po dobrodružství v Africe byla stále větší a větší. Kavárna mohl být takový malý africký začátek. Dnes můžu říct, že byl – otevření africké kavárny opravdu odstartovalo mou cestu za splněným snem.

„Ty jsi blázen! To nebude fungovat! Africká kavárna je prostě blbost! Rozumíš?!“ Tohle byla reakce mého muže a mých rodičů. Ano, mamí, opět se vynořil můj africký sen a já našla odvahu říct to nahlas. Teď už můžu, jsem totiž dospělá.

Na otevření kavárny se spoluúčastí mé nejlepší kamarádky Jarmily, která tou dobou byla bohužel přestěhovaná v Brně, jsme se pečlivě připravovaly. Design kavárny musel být africký, káva africká, pivo africké. Řešily jsme

dekorace a také to, aby to nebyla jen kavárna, ale místo, kde se host o africké kultuře něco dozví. Byly to nádherné chvíle příprav a velkých očekávání. O to větší zklamání přišlo po otevření, které bylo pompézní za účasti skupiny afrických tanečníků a hudebníků, kteří kavárnu s velkou vervou otevřeli a zahájili provoz. Každý den jsem se setkávala s rasistickými poznámkami a hosté se do kavárny moc nehrnuli. Pro nás obě to bylo velké zklamání a já jsem stála před rozhodnutím, zda má smysl pokračovat, nebo bude lepší podnik zavřít a jít dál.

Ano, opět měli rodiče pravdu. Po osmi měsících jsem kavárnu musela zavřít. Dnes nelituju, byl to správný krok. Byla jsem tak moc zklamaná a unavená z neshod doma, že jsem se rozhodla nejen zavřít kavárnu, ale definitivně změnit svůj život. Osm měsíců v africké komunitě, byť malé, mě natolik nakoplo a otevřelo oči, že jsem našla odvahu a chuť to prostě risknout. Představa afrického, pro mě svobodného života byla silná a krásná a ten pocit být sama sebou byl tak úžasný, že jsem to zkrátka udělala. Uznala jsem, že africká kavárna ve městě, jako je Ostrava, byla hloupost. Zavírám a odcházím pryč. Rozhodla jsem se jít za svým snem z dětství. Odchod do Prahy představoval první krůček. Odejít od manžela, byť jen za prací do jiného města, bylo vzhledem k dennodenním neshodám mezi námi osvobozující. Vzdát se dcer bylo mnohem těžší.

Byl únor, rok 2013 a já si ve svých skoro čtyřiceti letech sbalila své věci a s batohem na zádech a jedním kufrem odjela.

V Ostravě jsem si zabouchla dveře. Tak jako odchod nebyl jednoduchý, nebyl jednoduchý ani začátek nového života. Začínáte bez ničeho, bez postele a střechy nad hlavou, ale vlečete si s sebou minulost, vzpomínky, smutek, dluhy a strach ze soudního procesu, kterým končilo mé podnikání.

Ano, byla jsem tak hloupá a naivní, že jsem věřila dobrým úmyslům a nevěnovala se smlouvě, kterou jsem s pronajímatelem uzavřela. Za svou nepozornost jsem se dočkala odměny v podobě strachu ze svého dalšího života, který mi může rozhodnutí soudu přinést. Nevadí, tohle zvládnou. Za tu svobodu mi to stojí.

To jsem si opakovala každý den a někdy i několikrát. Jo, zvládla jsem to, měla jsem tři práce, občas neměla co jíst, několikrát se stěhovala z šílených bytů do trochu méně šílených. Občas jsem se vracela do Ostravy navštívit rodiče a starší dceru, protože ta mladší za mnou čím dál častěji utíkala do Prahy. Až nakonec zůstala natrvalo. Vracela jsem se do našeho bytu v Ostravě, neměla jsem tam uzavřenou minulost, stále jsem byla vdaná a manžel netušil, že můj odchod do Prahy nebyl jen za prací, ale také zbabělý útěk od něho.

Byly chvíle, kdy jsem se ocitla na dně nejen finančně, ale i psychicky. Vyrovnávala jsem se s faktem, že jsem opustila dcery, manžela a rodiče. Najednou jsem se cítila sama, bez přátel, rodiny a zázemí. V cizím městě, s lidmi, které jsem neznala. A neměla jsem vedle sebe nikoho, komu bych se mohla svěřit, s kým bych si mohla povykládat nebo rozebrat své starosti a obavy. Uvědomovala jsem si, že všechno, co jsem dvacet let budovala, je pryč. Zůstaly jen vzpomínky.

Praha je jiná než Ostrava, žije tu spousta Afričanů. Třeba se najde i jeden pro tebe, říkala jsem si každý den. Jednou to přijde. Věřilo se tomu těžko, neustále jsem přemýšlela, proč se to nestane. Jsi stará, tlustá, miss taky rozhodně ne, takže co jako čekáš? Jo, čekám, čekám, že to přijde. A přišlo, přišlo to s mou kamarádkou Veronikou, tou, která mi tak moc pomohla v kavárně v Ostravě, která všechny smutky, dramata a veselé chvíle prožila se mnou a neopustila mě, ani když byla noc. Byla vedle mě a teď je tady v Praze a naše cesty se opět zkřížily.

Pracovala v africkém baru a měla přítele z Nigérie. Aniž by po tom někdy toužila, žila si svoji africkou love story a vypadala velice šťastně. Tentokrát jsem si ale neřekla, že je to nespravedlivé, naopak mi to přišlo super. Začaly jsme spolu zase trávit čas tak jako v Ostravě, vzpomínaly na kavárnu a na historky s ní spojené.

„Mám volno,“ volám jedno odpoledne Veronice, „nepůjdeme se někam projít?“ ptám se. Slyším kavárenskou hudbu v pozadí a je mi jasné, jak bude znít odpověď.

„Jsem v práci,“ odpovídá mi sklesle. „Nechceš přijít za mnou do baru?“

Chvilí přemýšlím, na chození po barech nemám peníze ani moc náladu. „Tak jo,“ souhlasím po chvilce přemýšlení. Na jednu coca-colu ještě mám, dlouho jsem nikde nebyla, jsem jen v práci nebo spím, potřebuju asi i mezi jiné lidi. „Dám se trochu dohromady a za hodinu jsem tam, pošli mi adresu,“ hlásím do telefonu.

Sestupuji po schodech do sklepního baru, hned naproti dveřím vidím Veroniku za barem, jak čepuje pivo, a hrnu se k ní. „Jsem v Praze nebo někde v Africe?“ ptám se jí pobaveně. Rozhlížím se kolem sebe, vypadá to, že tady snad není ani jeden běloch. Během pár minut jsem znala díky Veronice téměř všechny přítomné. „Kde je ten tvůj?“ ptala jsem se na jejího přítele. Máchla rukou někam dozadu a během okamžiku byl u nás.

„Ahoj, ahoj, vítej v mém baru,“ zdravil mě vysmátý černoch. „Hodně jsem o tobě slyšel, a samé pěkné věci,“ dodává. „Nic neplat, jsi můj host, cokoliv budeš chtít, stačí říct Veronice. Kdyby tě někdo obtěžoval nebo byl nepříjemný, jen na mě mávni. Jsi tady pod mou ochranou,“ dodal důrazně, ale s úsměvem.

Cítila jsem se ten večer po dlouhé době klidná a na chvíli jsem vypustila z hlavy všechny starosti a strasti, které jsem každý den řešila. Po dvou dnech jsem se za Verčou v baru zastavila po cestě z práce, jen na skok, abych si s ní povykládala. Netušila jsem, že právě tato druhá návštěva baru mi změní život.

Dvacátého ledna roku 2014. To je den, na který nikdy v životě nezapomenou, den, kdy jsem šla původně vlastně jen na skok poklábosit s kamarádkou. Den, kdy jsem ale potkala muže, pro kterého bylo důležité, abych dělala to, co chci a co mám ráda. Muže, který mi ukázal, jaký je život, a naučil mě ho žít. To všechno jsem pochopila a uvěřila tomu až o několik měsíců později. I to, že píšu tento svůj životní příběh, to, že popisuji svůj africký sen, který, jak později poznáte, je jak z hloupého amerického filmu, je jen jeho zásluha.

Seděla jsem na barové židli, snad poprvé v životě, bavila se s Veronikou, která obsluhovala všechny ty černé muže, a pozorovala jsem chaos, jenž v baru byl. Přicházeli, odcházeli, tančili, pohupovali se vsedě ze strany na stranu v rytmu „regé“, hráli šipky a vykřikovali u stolního fotbalku. Prostě pohoda, klídek a naprostá svoboda.

Cítila jsem se příjemně a bezstarostně a na chvíli jsem vypustila z hlavy všechny problémy, které jsem měla. Rozebíraly jsme Verčiny starosti a ra-

dosti, které prožívala se svým přítelem, a občas se smály hloupým vtípkům, jimiž nás zásobovali návštěvníci baru. Veronika tam pracovala už dlouho a téměř všechny je znala. Myslela jsem jen na to, že během jednoho dne jsem najednou měla nové přátele z Afriky, se kterými jsem se cítila dobře. Nikdo se nevyptával, nikdo mě neposuzoval, nikdo neřešil, co mám na sobě, prostě jsme se jen bavili.

V duchu jsem přemýšlela, proč mě vlastně Afrika a její obyvatelé tak přitahují, proč mě všechno africké tak láká. Častokrát jsem se tomu snažila přijít na kloub, ale nenašla jsem žádný racionální důvod. Možná ta barva kůže, exotika, jejich kultura, barevnost a možná i to, že jsem chtěla vědět, zda všechno to, co se o Africe a Afričanech říká, je pravda. Možná to byla jen touha jít proti proudu a možná, možná, že jsem kdysi dávno byla Afričanka.

„Ahoj, how are you?“ slyším za zády. Cože? Otáčím se směrem, odkud zazněla otázka. Naše pohledy se setkávají.

„Jo, já se mám dobře.“ Odpovídám rozpačitě a sleduju jeho nádherný úsměv s plnými rty, pod kterými má precizně zastřiženou bradku, a polévá mě horko.

„Co ty pít? Já koupím drink pro tebe.“ Snaží se pokračovat v hovoru a sleduje mě velkýma hnědýma očima. A já jsem v rozpacích a všechn klid a pohoda, které jsem cítila, jsou najednou ty tam.

„Veru, co říká?“ Jsem tak rozpačitá a nesoustředěná, že nerozumím ani češtině. „Já nic nechci, já nic nepiju.“ Byla jsem opravdu zaskočená, velký černý muž v obleku s kravatou na krku ve sklepním rasta baru mě naprosto šokoval.

Lemarian, napadlo mě jako první. Před očima jsem viděla onoho Lemariana, jak ho v knize *Bílá Masajka* popisovala autorka. Byl mu podobný. Vysoký, hubený a černý, jen neměl masajskou deku omotanou kolem těla a v ruce nedržel hůl, ale iPhone.

„Neblázni, dej si něco, když tě pozval, je neslušné odmítnout,“ pobízí mne polohlasem Veronika.

„OK, mám ráda Baileys,“ špitám nesměle se sklopenýma očima. Nedokázala jsem se mu podívat do očí, měla jsem pocit, že jsem úplně rudá studem nebo rozpaky a on by si toho mohl všimnout.

„I am Eurico. And you?“ Tady je ještě má angličtina v naprostém pořádku. On zato evidentně češtinou neoplýval.

„Verčo, co mám dělat? Já anglicky neumím!“

„Nevadí, já ti budu překládat.“

Ani nevím, co všechno mi vlastně řekl, ale po chvíli jsme seděli u stolu a společně s jeho kamarádem, který dělal překladatele, jsme se snažili vzájemně zjistit, kdo jsme.

No, je krásný, mladý a chytrý, ale právě přesný opak mne. A navíc ta jazyková bariéra! Asi ne, tohle bude jen další flirt pro dnešní a možná zítřejší den, nic víc, sděluji svůj pocit Veronice. „Ne, ne, on je hrozně fajn, ten tady není každý den a celý večer, mám ho ráda, není žádný křivák,“ uklidňovala mě Veronika.

Dobře, řekla jsem si, co se vlastně může stát? Hrozně moc jsem chtěla mít toho druhého, ale strašně jsem se bála zklamání a toho, že by šlo o hloupý a zbytečný flirt. Byl to boj srdce s rozumem. Teď ne, teď nechci analyzovat něco, co vlastně ani zatím ničím vážným není.

Naše komunikace byla velmi zábavná, ale má angličtina, která skončila před desíti lety na lekci číslo deset, mi moc nedovolovala. Byla jsem proto vděčná za jeho iPhone, který díky aplikaci překladače dokázal přeložit téměř vše. Včetně jeho žádosti o mé telefonní číslo. I když myslím, že na tohle překladač nebyl potřeba. Šel se mnou, aniž by se zeptal, automaticky se zvedl a doprovodil mě až k domu.

„Tak, jsem doma, tady bydlím.“ Pomalu odemykám dveře domu a čekám, co se stane. Mezi polibky se mě ptá: „Pamatuješ si mé jméno?“

Jsem v úzkých, nejsem si jistá, tak moc jsem se snažila nepřipustit si ho k tělu nebo mne natolik ovlivnila nervozita, že jsem si jeho jméno nepamatovala.

„Ano, pamatuju,“ odpověděla jsem bez váhání.

„Ano? A jak se tedy jmenuju?“ Myslím, že si byl naprosto jistý tím, že jeho jméno neznám.

„Eduardo? Ne! Ernesto? Ne! Promiň, asi jsem tě dobře neslyšela, jaké je tedy tvé jméno?“

„Eurico, jmenuji se Eurico.“

Naprosto v klidu, s pobaveným úsměvem mi zcela zřetelně, ale s dostatečným důrazem, opakoval své jméno. „Děkuji, teď už si ho zapamatuji,“ odpověděla jsem.

„Uvidíme se?“ tuhle otázku vyřkl africkou kostrbatou češtinou.

„To záleží na tobě.“

„Dobrou noc.“

Poslední pusa, možná dvě nebo tři? Nevím. Hlavně rychle domů, chci si ten večer v teple pod peřinou promítnout celý znova. Kdo asi je, co dělá, co vlastně chce, co mi to říkal? Před očima mi běží romantický film, můj romantický film, ve kterém hraju hlavní roli.

Píp, píp, píp, můj film přeruší signál mobilu, který mi oznamuje příchod sms. „Je mi smutno, chci, abys byla se mnou, mám chuť pro tebe poslat taxi.“

Srdce se mi zastavilo a poskočilo radostí. Tisíckrát si můžete říkat *nepřipouštěj si ho k tělu, hlavně se nezamiluj, nevěř mu*, to jsou jen slova, to se tak říká. Neznám žádnou, kterou nepotěší zpráva, že po ní touží muž. Nesmysl, jestli to tvrdí, tak lže. Já lhát nechci, nebudu se ani stydět za to, že jsem možná vypadala jako hloupá naivní puberťačka, no a co. Ať. Můj pes Whisky byl v té době čtyřměsíční tvrdohlavé a vzteklé štěně. Ležel se mnou v posteli a poslouchal, jak si povídám sama se sebou. „Asi jsem se zamilovala,“ šeptala jsem mu pod peřinou do ucha. „Nemůžu, ráno vstávám brzy do práce,“ odpovídám na esemesku. V té době jsem pracovala pro tyrana a hulváta v květinářství. Od rána dvanáct hodin v jedné provozovně a v noci v druhé s nočním provozem. Musela jsem se vyspat, čekala mě pětadvacetihodinová non stop služba. Tuhle informaci jsem také poslala svému princí. „Dobrou noc.“ Teď se dva dny nevidíme, bude mít čas všechno si promyslet.